

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0424U000338

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-12-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вар'ян Оксана Олександрівна

2. Oksana O. Varian

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.02

Назва наукової спеціальності: Всесвітня історія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-11-2024

Спеціальність за освітою: 8.02030201 - Історія

Місце роботи здобувача: Комунальний заклад «Запорізький обласний центр охорони культурної спадщини» Запорізької обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 20525130

Місцезнаходження: вул. Троїцька, 31, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69063, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 76.051.06

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, буд. 2, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.09.23

Тема дисертації:

1. Образ ідеального громадянина у колективній свідомості афінян VI-IV ст. до н.е.
2. The ideal citizen image in the Athenian collective consciousness in VI-IV century BC.

Реферат:

1. У дисертації, на основі комплексу писемних та візуальних джерел в історичному вимірі здійснено аналіз витоків і причин виникнення суспільного концепту «ідеальний громадянин» в Стародавніх Афінах, змісту даного образу, системи, методів та принципів формування ідеального громадянина, а також – способів реалізації громадянської доброчесності задля досягнення суспільного визнання. Образ ідеального громадянина, утверджений в колективній свідомості афінян протягом VI-IV ст. до н.е. постав наслідком особливостей розвитку поліса та відобразив потребу у формуванні громадян, здатних зберігати й відтворювати засади полісного життя. Внаслідок демократизації поліса і становлення громадянської общини, заснованої на принципах рівності, відбувалось поширення аристократичних привілеїв політичної та військової активності, культурних зразків та морально-етичних норм на весь громадянський колектив. Проявом такої еволюції став перехід від аристократичного ідеалу громадянина-воїна, властивого соціальним уявленням та взірцям VIII-VII ст. до н.е., до ідеалу доброчесного гармонійного активного громадянина VI-IV

ст. до н.е. Морально-етичний зміст образу ідеального громадянина ґрунтувався на аристократичному етосі, культурні норми й моделі поведінки якого в процесі демократизації поліса поступово поширювались на демос. Сформований та вихований у пайдеї афінський громадянин – це наділена достатніми знаннями, уміннями й навичками людина, спроможна виконувати громадянські обов'язки з метою досягнення блага поліса й визнання набутої добродетності у спосіб отримання почесей та похвали, уникнення покарань і осуду.

2. The dissertation analyzes the origins and reasons for the emergence of the social concept of the «ideal citizen» in Ancient Athens, the content of this image, the system, methods, and principles of forming the ideal citizen, and the ways of realizing civic virtue to achieve public recognition in a historical context based on a complex of written and visual sources. The features of the polis development and the need to form citizens capable of preserving and reproducing the foundations of polis life determined the content of the image of the ideal citizen in the collective consciousness of the Athenians during the 6th to 4th centuries BC. The spread of aristocratic privileges of political and military participation, cultural models, and moral norms to the entire citizen collective took place as a result of the democratization of the polis and the formation of a civic community based on the principles of equality. This evolution manifested in the transition from the aristocratic ideal of the citizen-warrior, inherent in the social perceptions and models of the 8th to 7th centuries BC, to the ideal of the virtuous harmonious citizen of the 6th to 4th centuries BC. The moral content of the image of the ideal citizen was founded on the aristocratic ethos, whose cultural norms and behavioral models gradually spread to the demos during the democratization of the polis. The Athenian citizen, who was educated in paideia, was a person endowed with sufficient knowledge, skills, and abilities, capable of fulfilling civic duties for the benefit of the polis and achieving recognition of acquired virtue through receiving honors and praise, and avoiding punishment and censure.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Вар'ян О. Використання сюжетів давньогрецького вазопису у дослідженні концепції «ідеального громадянина». Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя, 2013. Вип. XXXV. С. 244-247.
- 2. Вар'ян О. Судова влада у Давній Греції як інститут формування особистості громадянина. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя, 2013. Вип. XXXVI. С. 229-233.
- 3. Вар'ян О. Економічна складова концепції «ідеального громадянина» у Давній Греції. Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Харків, 2013. Вип. 16. С. 28-36.
- 4. Вар'ян О. Відображення естетичної складової образу ідеального громадянина за матеріалами аттичного вазопису. Старожитності степового Причорномор'я і Криму. Київ, 2014. Вип. XVII. С. 200-206.
- 5. Вар'ян О. Вплив полісу на формування образу ідеального громадянина у Давніх Афінах. Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя, 2014. Вип. 40. С. 275-280. (Index Copernicus).
- 6. Вар'ян О. Вплив давньогрецької пайдеї на формування особистості громадянина у античних полісах Північного Причорномор'я. Старожитності степового Причорномор'я і Криму. Київ, 2015. Вип. XVIII. С. 181-186.

- 7. Вар'ян О. До питання про вплив публічного простору на формування громадянина у Давніх Афінах та полісах Північного Причорномор'я (на прикладі Ольвії Понтійської). Старожитності степового Причорномор'я і Криму. Київ, 2016. Вип. XIX. С. 213-223.
- 8. Varian O., Skholyk A. Citizenship as the main research category in the study of an ideal citizen image in Ancient Athens. *East European Historical Bulletin*. 2021. Vol. 20. P. 8-19. (Особистий внесок здобувача: написано дві третини статті). (Web of Science).
- 9. Вар'ян О. Дієвість способів регулювання громадянської доброчесності у сприйнятті колективу громадян афінського поліса VI IV ст. до н.е. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія. Чернівці, 2023. Вип. 2. С. 149-158. (Index Copernicus).*
- 9. Вар'ян О. Дієвість способів регулювання громадянської доброчесності у сприйнятті колективу громадян афінського поліса VI IV ст. до н.е. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія. Чернівці, 2023. Вип. 2. С. 149-158. (Index Copernicus).*
- 10. Вар'ян О. Моральні та громадянські чесноти в структурі образу «ідеального громадянина» у Давніх Афінах. *Evropský filozofický a historický diskurz*. 2017. Sv. 3. Vyd. 1. С. 150-161. (Index Copernicus).
- 11. Вар'ян О. Давньогрецька пайдейя: державний вимір. *Каразінські читання (історичні науки) : тези доп. 63-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 23 квітня 2010 р.)*. Харків, 2010. С. 55-56.
- 12. Вар'ян О. Давньогрецька пайдейя: ідеологічний аспект. *Молода наука : зб. пр. аспірантів і студентів історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя, 2010. Вип. 2. С. 38-40.*
- 13. Вар'ян О. Елітарність пайдейї у світлі уявлень давніх греків про «ідеальну особистість». VI Богданівські читання. Черкаси, 2011. С. 256-258.
- 14. Вар'ян О. Пайдейя: формування особистості у Давніх Афінах. *Всесвітня історія та актуальні проблеми міжнародних відносин : стат. та матер. II міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. Г. Л. Бондаревського (м. Луганськ, 12-13 квіт. 2011 р.)*. Луганськ, 2011. С. 29-34.
- 15. Вар'ян О. Судова влада в Давніх Афінах як складовий елемент пайдейї. *Каразінські читання (історичні науки) : тези доп. 64-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 22 квітня 2011 р.)*. Харків, 2011. С. 24-26.
- 16. Вар'ян О. Уявлення про «ідеальну» особистість як основа формування громадянина полісу (на прикладі Давніх Афін та Давньої Спарти). *Одіссос. Актуальні проблеми історії, археології та етнології. Одеса, 2012. С. 309-311.*
- 17. Вар'ян О. Економічна складова концепції «ідеального громадянина» у Давній Греції. *Каразінські читання (історичні науки) : тези доп. 66-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 26 квітня 2013 р.)*. Харків, 2013. С. 43-44.
- 18. Вар'ян О. Дозвілля в структурі поглядів на формування громадянина у Давній Греції. *Молода наука : зб. пр. аспірантів і студентів історичного факультету Запорізького національного університету. Запоріжжя, 2014. Вип. 5. С. 69-72.*
- 19. Вар'ян О. Релігійна та соціокультурна складова дитинства як етапу формування особистості громадянина у Давніх Афінах. *Каразінські читання (історичні науки) : тези доп. 68-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 24 квітня 2015 р.)*. Харків, 2015. С. 44-45.
- 20. Вар'ян О. Громадянські цінності в Давніх Афінах класичного періоду. *Стародавнє Причорномор'я. Одеса, 2016. Вип. XI. С. 92-98.*
- 21. Вар'ян О. До питання про форми суспільного регулювання відповідності образу ідеального громадянина у Стародавніх Афінах класичного періоду. *Каразінські читання (історичні науки) : тези доп. 70-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 28 квітня 2017 р.)*. Харків, 2017. С. 39-40.
- 22. Вар'ян О. До питання про набуття статусу громадянина у Давніх Афінах класичного періоду. *Наукові засади об'єктивності і суб'єктивності громадянського суспільства : зб. тез і матер. доп. міжнар. наук. конф. (м. Київ, 24-25 квітня 2017 р.)*. Київ, 2017. С. 88-94.
- 23. Вар'ян О. Ставлення до дитинства в Афінському полісі архаїчного та класичного періодів. *Стародавнє Причорномор'я. Одеса, 2018 р. Вип. XII. С. 102-107.*

- 24. Вар'ян О. Публічний простір як середовище формування особистості у Стародавніх Афінах наприкінці архаїчного – у класичний періоди. Каразінські читання (історичні науки) : тези доп. 71-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 27 квітня 2018 р.). Харків, 2018. С. 39-40.
- 25. Вар'ян О. Еволюція громадянства у Стародавніх Афінах. История античного мира и средневековья в университетах Украины : к 40-летию кафедры истории древнего мира и средних веков ХНУ имени В. Н. Каразина : тезисы докладов Междунар. науч. конф. (г. Харьков, 25-26 октября 2018 г.). Харьков, 2018. С. 12-15.
- 26. Вар'ян О. Законодавчі норми та суспільний осуд як форми оцінювання недоброчесної поведінки громадян у Стародавніх Афінах. Каразінські читання (історичні науки) : тези доп. 72-ї міжнар. наук. конф. (м. Харків, 26 квітня 2019 р.). Харків, 2019. С. 57-58.
- 27. Вар'ян О. Релігійний фактор в основі набуття громадянства у Стародавніх Афінах класичного періоду. LAUREA III. Античний мир и средние века : чтения пам. проф. Владимира Ивановича Кадеева. Харьков, 2019. С. 44-47.
- 28. Вар'ян О. Ідеальний громадянин у колективних уявленнях афінян VI IV ст. до н.е. «Свій» vs «Чужий»: ідентичність в суспільствах стародавньої доби та середньовіччя : матер. міжнар. конф. (м. Київ, 27 28 жовтня 2022 р.). Київ, 2022. С. 38-43.
- 29. Вар'ян О. Nothoi та образ ідеального громадянина у Стародавніх Афінах. Стародавнє Причорномор'я. Одеса, 2023. Вип. XIV. С. 190-199.
- 30. Вар'ян О. В пошуках ідеалу: взірцевий громадянин у колективних уявленнях афінян класичного періоду. АО: Nomina nuda tenemus. Меморіальні читання А. О. Добролюбського [доб. наук. ст.]. Одеса, 2024. С. 78-84.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0114U002651

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрух Світлана Іванівна

2. Svitlana I. Andrukh

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2536-0240

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зелінський Андрій Леонідович
2. Andriy L. Zelinsky

Кваліфікація: д. і. н., с.н.с., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2536-0240

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 21570552

Місцезнаходження: вул. Леонтовича, буд. 5, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гуменний Віктор Леонідович
2. Victor L. Humenny

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2536-0240

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Добржанський Олександр Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Добржанський Олександр Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Руснак Олександр Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна